

Dr. Halász frigyés: Munkásbiztosítási törvényeink legújabb novellája

Második, befejező közlemény

Múlt számunkban ismertettük, milyen javításokat hozott legújabb munkásbiztosítási törvényünk a mezőgazdasági munkásság részére, lássuk immár közelebbről, hogy mi az a mit elvesz az eddig az ipari munkásbiztosításról szóló törvény hatálya alá tartozott egyes munkáscsoportoktól.

Az 1907 : XIX. t.-c. 3. §-ának 26. pontját és utolsó előtti bekezdését érinti mindenekelőtt az minden parlamenti szokás ellenére teljesen meglepetésszerűen a plenum általi tárgyaláson előterjesztett 5. §. mely kimondja, hogy a mezőgazdasági géptulajdonosa a gép mellett alkalmazott összmunkásokat *a vizsgázott gépész kivételével*, a minden esetben az 1907 : XIX. t.-c. szerint biztosítandó, az Országos Gazdasági Munkás és Cseléd segélypénztáránál köteles baleset esetére biztosítani, tekintet nélkül arra, hogy gépével a saját gazdaságában, *vagy mint vállalkozó másnak gazdaságában végez munkát*. Eddig az iparigazolvánnyal dolgozó mezőgazdasági gép tulajdonosa a gép mellett alkalmazott összal alkalmazottai az 1907 : XIX. t.-c. szerint biztosították. A jövőben ugyanazon cséplőgépnél dolgozó, egyazon veszélynek kitett munkások közül a gépész élvezni fogja az 1907 : XIX. t.-c. biztosította magasabb kártalanítást, míg a több munkás 10%-ostól 24%-osig terjed munkaképesség csökkenés esetén mit sem fog kapni csak 25%-os munkaképesség csökkenés esetén számhat kártalanításra: s akár mennyi légyen is évi kellese, mindig *csak 400 korona évi kereset* alául vétével fogják kártalanítani. Ha 25%-os munkaképesség csökkenést szenvedett, 60 kor. évi járadékot fog kapni ha 100%-os csökkenést, úgy 240 koronát és ha tehetet-

lenné válik is egy szörnyű sérülés következtében, akkor sem juttat neki a törvényhozás évi 240 koronánál többet. Szó sem lehet már ezeknél a munkásoknál az 1907. XIX. t.-c. 78. §-a szerint kiszámított évi kereset 60%-áról vagy teljes összegéről, 240 korona ez az abszolút maximum; ezzel szemben az 1907 : XIX. t.-c. szerint 100%-os csökkenés esetén 1440 korona, tehetetlenség esetén 2400 korona a maximális kártérítés. Ugyanilyen megdöbbentő a törvényhozás intézkedése a halálos balesetek esetén nyújtandó segélyek világánál is. A mezőgazdasági gépnél alkalmazott s balesetet szenvedett munkás hátramaradt felesége, ki gyermekeivel együtt eddig az elhalt évi munkakeresményének 60%-ig terjedő összeget kaphatott évi ismétlődő járadékképpen, nőt ha 3 gyermeke van, egyszersmindenkorra legfeljebb 500, ha 6 gyermeke van egyszersmindenkorra legfeljebb 800 koronát fog kapni a munkában elpusztult eltartója után.

Az 1907 : XIX. t.-c. 1. §. 4. p.-ját és 3. §-ának 5. pontját érinti az új törvény 13. §-a, mely felhatalmazza a m. kir. kereskedelemügyi minisztert és a m. kir. földmívelésügyi minisztert, *hogy a vízi társulatoknál és a m. kir. földmívelésügyi tárca keretében, házi kezelésben végzett munkálatoknál alkalmazottak betegség és baleset, esetére való biztosításának ügyét az 1907 : XIX. t.-c. hatálya alól kiemelve, annak szabályaitól eltérőleg ideiglenesen rendeletben szabályozzák.* Ez a rendelkezés tehát még tovább megy, mint a mezőgazdasági gépeknél alkalmazottakról szóló. *Míg az iparszerű cséplésnél és egyéb iparszerűleg végzett mezőgazdasági gévmunkánál alkalmazottak, betegség esetére való biztosítás tekintetében továbbra is az 1907 : XIX. t.-c. hatálya alatt maradnak,* addig az ármentesítő társulat alkalmazottak betegség esetére való biztosítás szempontjából is kivonatnának a munkásbiztosító pénztáraktól.

Mindez azon a címen történik, hogy a mezőgazdasági gépeknél valamint az ármentesítő társulatoknál alkalmazott munkások nem ipari, hanem mezőgazdasági munkások. Az bizonyos, hogy akkor, midőn az itt felsorolt munkások már egyszer azon helyzetben voltak, hogy az ipari munkásokkal azonos szociális elbánásban részesültek betegség és baleset esetén, akkor ezt a szociális előnyt pusztán az „ipari munkás” és „mezőgazdasági munkás” fogalmának megfelelő elméleti kategorizálás kedvéért tőlük elvenni helyesen semmiképpen nem lehet. Eltekintve attól, hogy az ármentesítő társulatok munkásai fogalmilag sem *mezőgazdasági munkások*, (amint az útépítő, vasútépítő stb. földmunkások sem azok”), bizonyos az, hogy egy, az összesség érdekeit szem előtt tartó törvényhozásnak a szociális törvények megalkotásánál nem az elméleti fogalmakhoz, hanem a gyakorlati, a szociális célokhoz kell idomítani a törvényeket. S bizonyos az is, hogy akkor, midőn az „inán munkások” Szociális biztosítása messze felette áll a „mezőgazdasági munkások” biztosításának, akkor az egyes munkáscsoportoknak az ipari munkáskategóriából a mezőgazdasági munkáskategóriába való visszahelyezése nem is azért történik, hogy a tudósok meg legyenek elégedve törvényeink fogalmi beosztásával, (hiszen tudjuk, hogy a törvények a törvényhozó céljának megfelelőleg az elmélet tudományok fogalmaitól eltérőleg alakítják meg a jogi használatra szolgáló fogalmakat), hanem azért, hogy a szegény mezőgazdasági érdekeltség, mely a mezőgazdasági védvámok érvényesülése folytán az utóbbi években minden külön munka nélkül, pusztán a conjunctura folytán évenként 200-300 millió többjövedelemhez jutott, mentesüljön azoktól magasabb a balesetbiztosítási díjaktól, melyeket a mezőgazdasági gépeknél és az ármentesítő társulatoknál alkalmazottak tűrhető balesetbiztosítási ellátásáért,

az Országos Munkásbiztosító Pénztárnak eddig fizetett és a jövőben csak azokkal az évi 1 koronákkal terheltesék meg, a melyek ellenében az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédpénztár nyújtja a maga kétségbeejtően elégtelen baleseti szolgáltatásait.